

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly

přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společností nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru *Člověk a jeho svět* získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět : Prvouka 1. – 3. ročník

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** v pěti tematických okruzích : **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o vymezení časové.

Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možnosti projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cíle vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět :

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.

- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině.

- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel učí se věcně argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1.stupeň - MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Učivo

- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učivo

- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání

- soužití lidí – mezilidské vztahy komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování a předcházení konfliktů
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, subkultura
- základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Učivo

- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře,
- letopočet, generace, denní režim, roční období
- *současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny*
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Učivo

- látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období
- rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc; při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena

- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů
- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Učební plán předmětu Prvouka

ročník	1.	2.	3.	celkem hodin
časová dotace	2	2	2	6
disponibilní hodiny	0	0	1	0
týdenní dotace celkem	2	2	3	7

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
 Vyučovací předmět: **Prvouka**
 Ročník: **1.**

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše cestu do školy a zpět - dbá na osobní bezpečnost při cestě do školy - zná název školy, jméno třídní učitelky a ředitele školy - chová se ukázněně ve škole i mimo školu - připraví si pomůcky do školy - udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce - uspořádá si pracovní místo - rozlišuje čas k práci a odpočinku - vypráví o svém domově, bydlišti a okolí - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - používá jednoduchý plán bydliště - objasní vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta apod.) - chápe role rodinných příslušníků a pravidla chování v rodině - vypráví o životě v rodině, rodinných zvycích - rozlišuje práci a odpočinek - seznámí se s různými formami trávení volného času - rolišuje vhodné a nevhodné trávení volného času - seznámí se s různými povoláními a výsledky některých pracovních činností 	<p>Místo, kde žijeme Škola -prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy</p> <p>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště</p> <p>Lidé kolem nás Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy</p> <p>Práce a volný čas</p>	<p>VDO 1 Občanská společnost a škola - výchova dem. občana v rámci třídního kolektivu</p> <p>OSV 6 Poznávání lidí</p> <p>OSV 3 Výchova k seberealizaci</p> <p>OSV 11 Hodnocení, postoje</p>	<p>Vést žáky k uvědomění si nové pozice</p> <p>Vycházky Exkurze</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje jednoduché pracovní postupy - chápe důležitost pravidel slušného chování - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a lidí ze svého okolí - rozlišuje dobré a špatné vlastnosti - seznámí se s různými podobami a projevy kultury - seznámí se s místními kulturními institucemi - chápe pravidla slušného chování v různých kulturních institucích - orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina - vyjmenuje dny v týdnu - rozezná čtvero ročních období a umí je charakterizovat - vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období - popíše změny v přírodě podle ročního období - časově zařadí Vánoce a Velikonoce - vysvětlí některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice - určuje čas a využívá časové údaje při řešení situací v denním životě - chápe režim dne a přiřazuje vhodný časový údaj - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - porovnává proměny způsobu života - seznámí se se státními svátky a významnými dny 	<p>Soužití a chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktů</p> <p>Kultura</p> <p>Lidé a čas Orientace v čase a časový řád - určování času, režim dne, hodiny, dny v týdnu, měsíce, roční období</p> <p>Současnost a minulost v našem životě</p>	<p>OSV 7 Mezilidské vztahy MV 2 Lidské vztahy</p> <p>OSV 10 Řešení problémů</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní základy správné životosprávy – výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod. - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - dokáže rozlišit nežádoucí formy chování - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - chodec - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - seznámí se s nebezpečím návykových látek a závislostí 	<p>Osobní bezpečí</p> <p>Návykové látky a zdraví</p>		

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
 Vyučovací předmět: **Prvouka**
 Ročník: **2.**

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše cestu do školy a zpět - dbá na osobní bezpečnost při cestě do školy - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - zná název školy, jméno třídní učitelky a ředitele školy - chová se ukázněně ve škole i mimo školu - připraví si pomůcky do školy - udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce - uspořádá si pracovní místo - rozlišuje čas k práci a odpočinku - vypráví o svém domově, bydlišti a okolí - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - používá jednoduchý plán bydliště - seznamuje se s významnými památkami a osobnostmi - rozlišuje dopravní prostředky - pojmenuje základní části a vybavení jízdního kola a vybavení pro cyklisty - dodržuje pravidla pro chodce - rozezná základní dopravní značky 	<p>Místo, kde žijeme Škola -prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace</p> <p>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, regionální památky a osobnosti</p> <p>Doprava – dopravní prostředky, pravidla silničního provozu</p>	<p>VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát (odpovědnost za své činy, seznámení se se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami)</p> <p>MV2 – Lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině)</p> <p>OSV 7 – mezilidské vztahy</p>	<p>Vést žáky k uvědomění si nové pozice</p> <p>Vycházky Exkurze</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta apod.) - chápe role rodinných příslušníků - aplikuje pravidla slušného chování v rodině - vypráví o životě v rodině, rodinných zvycích - rozlišuje práci a odpočinek - seznámí se s různými formami trávení volného času - rolišuje vhodné a nevhodné trávení volného času - seznámí se s různými povoláními a výsledky některých pracovních činností - vysvětlí potřebu různých povolání pro společnost - pojmenuje a popíše povolání svých rodičů - popisuje jednoduché pracovní postupy a výrobky - pozná význam a potřebu běžných nástrojů, přístrojů a zařízení <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí - vhodně komunikuje s prodávačem - navrhne způsob zacházení s přidělenými penězi <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje pravidla slušného chování ve společnosti - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - rozlišuje dobré a špatné vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s různými podobami a projevy kultury - seznámí se s místními kulturními institucemi - chápe pravidla slušného chování v různých 	<p>Lidé kolem nás Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy</p> <p>Práce a volný čas</p> <p>Obchod a služby</p> <p>Škola Soužití a chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování</p> <p>Kultura</p>	<p>OSV 3 – seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV 10 – řešení problémů, rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV 11 – hodnocení, postoje</p> <p>OSV 7 – mezilidské vztahy</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>kulturních institucích</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními lidskými právy a právy dítěte - aplikuje práva a povinnosti žáků školy - orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina - vyjmenuje dny v týdnu - rozezná čtvero ročních období a umí je charakterizovat - vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období - popíše změny v přírodě podle ročního období - časově zařadí Vánoce a Velikonoce - vysvětlí některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice - určuje čas a využívá časové údaje při řešení situací v denním životě - chápe režim dne a přiřazuje vhodný časový údaj - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - porovnává proměny způsobu života - seznámí se se státními svátky a významnými dny - poznává báje, mýty, pověsti <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a popíše stavbu těla - seznámí se s životními potřebami a projevy - pozoruje průběh a způsob života - chápe význam v přírodě a pro člověka (hospodářská zvířata, zemědělské plodiny, ovoce a zelenina) 	<p>Právo a spravedlnost</p> <p>Lidé a čas Orientace v čase a časový řád - určování času, režim dne, hodiny, dny v týdnu, měsíce, roční období</p> <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <p>Báje, mýty, pověsti Rozmanitost přírody Rostliny, houby, živočichové – stavba těla u některých nejznámějších druhů, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, význam v přírodě a pro člověka</p>		

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí domácí zvířata a názvy jejich mláďat - popisuje péči o živočichy v zajetí - objasní potřebu péče o pokojové rostliny a zvířata chovaná v zajetí - rozliší některé známé druhy rostlin, hub a živočichů - rozlišuje jehličnaté a listnaté stromy - seznámí se s druhy rostlin a hub ohrožujícími lidské zdraví - pozoruje počasí - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pozoruje a popíše vzájemné vztahy mezi organismy - seznámí se základními společenstvy - chápe význam ochrany životního prostředí, rostlin a živočichů - chápe význam ekologické likvidace odpadu Žák - pojmenuje části lidského těla - seznámí se se smyslovými orgány - vysvětlí péči o zrak a sluch - seznámí se s vývojem jedince - uplatňuje základní hygienické návyky - popisuje běžná onemocnění a úrazy - rozlišuje nemoc a úraz - vysvětlí význam prevence 	<p>Životní podmínky – podnebí počasí</p> <p>Rovnováha v přírodě – základní společenstva</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>Člověk a jeho zdraví Lidské tělo</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa, osobní hygiena</p>	<p>EV 2 - základ. podmínky života</p> <p>EV 3 - lidské aktivity a problémy živ. prost.</p> <p>EV 1 - Ekosystémy (les, louka, pole, rybník)</p> <p>EV 4 - Vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, život.styl)</p> <p>OSV 4 - psychohygiena</p>	

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
 Vyučovací předmět: **Prvouka**
 Ročník: **3.**

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje pravidla chování ve škole - zvládne dobře pravidla pro chodce a pro cyklisty -zjistí základní údaje z historie a současnosti obce - vysvětlí některé lidové a místní zvyky a tradice - popíše, kde je muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod. - popíše druhy krajiny a její využití, popíše krajinu a její využití v obci - popíše vodní toky a nádrže a jejich výskyt a využití v obci - popíše obec, vytvoří plánec obce, orientuje se v pláncu obce, určí polohu svého bydliště, okolí školy v místní krajině - pracuje s mapou a kompasem - určí hlavní a vedlejší světové strany Žák - vyjmenuje základní údaje o naší vlasti (jméno 	<p>Místo, kde žijeme</p> <p>Ve škole Cesta do školy Dopravní značky Vybavení jízdního kola</p> <p>Domov Současnost a minulost v našem životě Báje, mýty, pověsti Regionální památky Významné budovy Obec, místní a okolní krajina</p> <p>Vodní toky a nádrže</p> <p>Plánec obce</p> <p>Práce s mapou a kompasem Hlavní a vedlejší světové strany</p> <p>Naše vlast – Česká republika – státní správa, samospráva, státní symboly, armáda ČR</p>	<p>OSV 6 – poznávání lidí OSV 7 – mezilids. vztahy VDO 1 - Občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce MkV 1 - kulturní difference VDO 2 - Občan, občanská spol. a stát - práva a povin., odpovědnost za své činy EV 1 - Ekosystémy - město, vesnice, kulturní krajina EV 2 - Zákl.podm.života</p>	<p>vycházka</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše Slunce jako hvězdu a střed naší sluneční soustavy - objasní tvar Země, otáčení kolem Slunce a kolem své osy - vyjmenuje planety sluneční soustavy, určí vzdálenost od Slunce - rozčlení živé organismy na houby, rostliny a živočichy - pojmenuje stavbu těla hub - rozezná vybrané jedlé, nejedlé a jedovaté houby - pojmenuje části rostlin a popíše je - objasní projevy života rostlin (výživa, dýchání) - vysvětlí rozmnožování rostlin - rozezná vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny - rozezná vybrané léčivé, jedovaté a zákonem chráněné rostliny - rozezná vybrané okrasné rostliny - rozezná vybrané užitkové rostliny - rozezná vybrané plnní plodiny 	<p>Vesmír a Země – sluneč. soustava Hvězda Slunce Země je kulatá Sluneční soustava</p> <p>Živé organismy</p> <p>Houby</p> <p>Rostliny Podzemní část rostlin (kořen) Nadzemní částí rostlin (stonek, list, květ, plod) Výživa, dýchání, valučování Rozmnožování Kvetoucí a nekvetoucí rostliny Léčivé, jedovaté a zákonem chráněné rostliny Okrasné rostliny Užitkové rostliny Plnní plodiny</p>	<p>EV 3 - Lidské akt. a problémy ŽP EV 4 – vztah čl. k prostředí</p>	<p>vycházky besedy (CHKO)</p> <p>vycházky herbář</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní rozdělení živočichů – savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz - vysvětlí hlavní rozlišovací znaky a popíše stavbu těla - objasní, čím se liší rozmnožování jednotlivých skupin - vysvětlí, čím se živočichové živí - rozlišuje domácí a hospodářská zvířata - rozpozná vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louky, les apod.) - zařadí vybrané živočichy do příslušného přírodního společenství - vysvětlí význam životního prostředí - vyjmenuje zásady chování v přírodě - vysvětlí význam tříděného odpadu - popíše části těla, vnitřní orgány a jejich funkci - seznamuje se s rozmnožováním u člověka - popíše stadia lidského života - vysvětlí význam péče o zdraví, otužování 	<p>Živočichové</p> <p>Obratlovci – ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci Bezobratlí Rozmnožování</p> <p>Býložravci Masožravci Všežravci</p> <p>Domácí a hospodářská zvířata Volně žijící zvířata</p> <p>Ochrana přírody Ohleduplné chování k přírodě</p> <p>Člověk a jeho zdraví Lidské tělo – stavba, funkce Rozmnožování Vývoj člověka</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa, osobní bezpečí - chování v rizikovém prostředí</p>	<p>Vztahy OSV 8 - komunikace OSV 2 – moje tělo</p> <p>OSV 10 – řešení problémů</p> <p>OSV 11 – odpovědnost</p>	

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví svůj režim dne, - zdůvodní význam správného držení těla, správného stravování, zdravého životního stylu - vysvětlí nebezpečí návykových látek - rozliší nemoc a úraz a popíše chování v rizikové situaci - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<p>Denní režim Zdravý životní styl</p> <p>Návykové látky Nemoc, úraz, první pomoc, tísňová volání</p> <p>Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</p> <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>		